

Mindretalsbetænkning **fra Aksel Larsen til forfatningskommissionens betænkning.**

Opmærksomheden har været rettet mod at opnå sådanne demokratiske fremskridt og forbedringer i Danmarks Riges Grundlov, som kan virkeliggøres under den nuværende samfundsform og som har reel betydning for befolkningen.

Derfor har man lagt hovedvægten på sikring og udvidelse af befolkningens demokratiske, politiske og sociale rettigheder, på demokratisering af statsstyrelsen, nedsættelse af valgretsalderen, sikring af parlamentarismen og værn for befolkningen mod overgreb.

Ud fra den opfattelse, at de rettigheder og friheder, der garanteres i grundloven, skal gælde for alle uden forskelsbehandling af nogen art på grund af race, køn, religion el. a. foreslås en ny paragraf herom. Paragraffen er enslydende med hovedindholdet af artikel 2 i Verdenserklæringen om menneskerettigheder, vedtaget den 10. december 1948 af De Forenede Nationers plenarforsamling med Danmarks stemme.

De almindelige borgerlige frihedsrettigheder, som i det udarbejdede grundlovsforslag i alt væsentligt er enslydende med formuleringerne i den nugældende grundlov har man ønsket tydeliggjort og yderligere udbygget. I overensstemmelse hermed er stillet et forslag om tilføjelse til den foreslåede paragraf 73 (Boligens ukrænkelighed, brev- og telefoncensur m. v.), som vil skabe retsbeskyttelse for borgerne mod mulige overgreb.

Der kan ikke blive blot nogenlunde lighed for borgerne hvad angår trykkefriheden i et kapitalistisk samfund, hvor de økonomisk velstillede altid vil have større muligheder for at udnytte såvel trykkefriheden som forsamlings- og foreningsfriheden, end de mindrebedlede klasser af befolkningen. Det vil ikke afhjælpe denne ulighed, men bøde lidt på den og være i overensstemmelse med demokratiets idé, om befolkningen altid er klar over, hvorledes og fra hvem politisk agitation og propaganda finansieres. En bestemmelse herom bør ind i grundloven og foreslås som ny paragraf efter paragraf 79.

Det må antages, at bl. a. teater- og film-censurens opretholdelse strider mod paragraf 78.

Til virkeliggørelse af demokratiet hører, at uddannelsen ikke bliver et monopol for de økonomisk velstillede klasser og grupper af befolkningen. Samtidig er det en samfundsinteresse, at de mest evnerige får den bedst mulige uddannelse. Den lige adgang til også den højere undervisning udelukkende på grundlag af evner foreslås derfor grundlovfæstet gennem tilføjelse af et nyt afsnit til den foreslåede paragraf 77. Affattelsen er i overensstemmelse med formuleringen i Verdenserklæringen om menneskerettigheder artikel 26.

Det er nødvendigt i grundloven også at sikre visse materielle, sociale rettigheder for borgerne. Dette gælder først og fremmest *retten til arbejde*. Allerede på et tidligt tidspunkt af kommissionsforhandlingerne har man stillet forslag herom, uden dog at kunne opnå fornøden tilslutning. Den ved afslutningen af kommissionsarbejdet af flertallet foreslåede formulering i paragraf 76, stk. 1, kan ikke tiltrædes, da den ikke sikrer den enkeltes ret